

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVNÍSTĚ STŘEDNÍCH
ČECH V PRAZE

MUCBP001EKL8

Váš dopis čj. / ze dne: MUCB 68994/2017/20.10.2017
Naše čj.: NPU-321/83683/2017
Vyřizuje: Mgr. Zápalková
Spisový znak: 820.1

Praha 6. 12. 2017

MĚSTSKÝ ÚŘAD ČESKÝ BROD	13-12-2017
13-12-2017	OCUP
13-12-2017	KLADNO
PRÍLOHA 3 / 13-12-2017	Jim

Městský úřad Český Brod
Odbor stavební a územního plánování -
památková péče
Husovo náměstí 70
282 01 Český Brod

Odborné vyjádření podle ust. § 14 zák. č. 20/1987 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Věc : Český Brod, správní obvod obce Český Brod, MPZ, čp. 70, Husovo náměstí, návrh na celkovou opravu vnějšího pláště včetně výměny oken

Dne 24.10.2017 jsme obdrželi Vaši žádost o odborné vyjádření ve věci návrhu na celkovou opravu vnějšího pláště včetně výměny oken budovy čp. 70 v Českém Brodě, součástí žádosti byla projektová dokumentace, kterou vypracoval VM Projekt, ing. Vojtěch Merenus, ing. Vladimír Merenus, 10/2017.

Budova čp. 70 je nárožní jednopatrový objekt se štítovou atikou v úrovni valbové střechy. Má dvě hlavní pohledová průčelí, z nichž jižní průčelí je šestiosé, západní pětiosé a obě jsou opatřeny bohatým plastickým architektonickým členěním v kombinaci se štukovými prvky. Přízemí průčelí je opatřeno bosáží, první patro kromě nároží režnými cihlami, patrová římsa je vysazená profilovaná s vlysem, korunová římsa je vysazená profilovaná a s konzolami. Architektonické členění je doplněno štukaturou na námět zavíjených medailonů bez i se znakem Města, ovocných girland, štukových zrcadel a disků, akantových klenáků, v prvním patře sedí na segmentovém frontonu supraporty dveří na jižní balkon dvě volné postavy dětí /bez viditelných atributů/. Štítová atika spojuje šest horizontálně dělených štítů, přičemž nároží jižního a západního průčelí je zdůrazněno dvojicí větších patrových křídlových štítů s pilastry, římsami s vlysy, vazami a větrnými kovovými korouhvemi, plochy štítů jsou pojaty jemným štukovým dekorem na náměty arabesk či girland ve výplňových štukových polích. Barevnost fasád jižního a západního průčelí je dle logiky architektonického a štukového členění v kombinaci různých valérů bílé, okrové, žluté a hnědé barvy, doplněné o béžovou barevnost režných cihel. Hlavní vchod na jižním průčelí je umístěn ve třetí ose zprava a je uvozen sloupovým portikem s volnými postranními pískovcovými sloupy /s hladkými dřívky, profilovanými patkami a nízkými hlavicemi s krycí deskou/, stojícími na vysokých zděných soklech. Na sloupy shora nasedají dva úseky vlysu s triglyfy a metopami patrové římsy a podesta balkonu s balustrádovou výplní zděného zábradlí. Patrně vlivem poklesu východního zděného soklu portiku došlo k částečnému vysunutí celého východního sloupu včetně krycí desky zpod úseku vlysu, přičemž tento stav byl v minulosti provizorně řešen lankem, přitahujícím dřív k fasádě. Ze severu je objektu půdorysně a hmotově členitý zejména schodišťovým rizalitem /s dvojicí převýšených luxferových výplní/ vysazeným do vnitřního dvora, bez něj by byl objekt vnímán jako čistě dvoukřídlý. Přízemí severní strany budovy je opatřeno plastickou rustikou, jen v nároží přecházející do bosáže, severní průčelí při ulici Tyršově v úrovni podkroví vrcholí trojúhelným štítem, lemovaným profilovanou římsou. Dle zbytku rovné nadokenní římsy bylo toto

severní průčelí v patře původně jednoosé, se středním patrně sdruženým oknem /otvor je zazděn/, nyní je v jeho sousedství dodatečně proražené asymetrické okno. Fasády severní strany budovy byly v minulosti plošně opatřeny tvrdou omítkou béžové barvy. Východní průčelí budovy, v přízemí s hrubě zpracovanou omítkou, v patře pak hladce omítnuté, je bez architektonického členění a v minulosti nebylo tak obnažené jako dnes, neboť k němu v úrovni přízemí přiléhá objekt bývalého pivovaru čp. 71, odstraněný v roce 1971. Stávající okenní výplně budovy pocházející z 2./2. 20. století, jsou jednoduché, dvoukřídlé, dovnitř otevíravé, s rámem ztuženým vodorovným profilovaným poutcem v horní třetině výšky, nad nímž je ventilační okno. Křídla jsou zdvojená, vzájemně sešroubovaná. Jediné původní okno z doby výstavby objektu se dochovalo v trezorové místnost. Jde o dvoudílné dovnitř otevíravé kastlové okno, zasazené za špaletu. Okno je členěno profilovaným poutcem v horní 1/3 celkové výšky, křídla jsou zavěšena na zapuštěných závěsech s žaludovými konci, dvoudílné horní ventilační okno je jednokřídlé, dovnitř otevíravé /není výklopné ani sklopné/.

Obsahem předložené PD je obnova vnější fasád, odvlhčení a izolace základové zdiva a soklové partie, stabilizace jižního vstupního portiku, výměna okenních výplní a přeřešení okenních otvorů na severní straně objektu. Konkrétně je navrženo :

- Odvlhčení a izolace základového a soklového zdiva, která bude spočívat v ručním odkopání terénu při patě zdiva do hloubky 1 – 1,7m dle základové spáry, očištění líce zdiva, vybetonování žlabu na dně výkopu, položení drenážní trubky, připevnění nopové fólie a zásyp kamenivem. Tři výdechy zapuštěné do soklu budou vytaženy cca 0,8m nad terénem, překryté plastovou mřížkou. V rámci prací je počítáno s aplikací kontaktního elektroosmotického systému s lineární katodou umístěnou ve výšce cca 1m nad zemí.

- Sanace statických poruch vstupního portiku na jižním průčelí budovy bude realizována dle starší projektové dokumentace, kterou vypracoval ing. Alexandr Cedrych, statická a konstrukční kancelář, Praha 10, 4/2015.

- Příprava pro překotvení štítových střešních atik.

- Výměna stávajících okenních výplní za nová, která jsou navržena jednoduchá z lepených profilů /Euro/ s historizujícím zdobením a zasklením izolačním dvojsklem. Členění oken bude zachováno beze změn.

- Průraz dvou nových okenních otvorů na severní straně objektu a přeřešení prosvětlení schodišťového rizalitu tamtéž, severní průčelí bude opatřeno dvojicí slepých okenních otvorů.

- Celková oprava vnějších fasád všech průčelí, která se předpokládá se zachováním stávajícího členění, přičemž chybějící partie budou doplněny. Vlastnímu zahájení prací bude předcházet průzkum jednotlivých částí fasády z lešení za účasti projektanta, zástupce NPÚ, investora a dodavatele stavebních prací. Cílem těchto průzkumů je nález původní barevnosti omítek. Opravy jsou navrženy štukovou omítkou, fasádní nátěr je navržen akrylátový.

- Výměna klempířských prvků za měděné, je záměrem také oplechovat všechny atiky včetně všech zdobných prvků.

Tato projektová dokumentace nebyla v průběhu svého vzniku konzultována se zástupci památkové péče. Na sanaci statických poruch vstupního portiku byla v minulosti vydána dvě závazná stanoviska MěÚ Český Brod. V závazném stanovisku ze dne 3.8.2015, čj. MUCB 21475/2015, jímž byla odsouhlasena projektová dokumentace ing. Alexandra Cedrycha, statická a konstrukční kancelář, Praha 10, 4/2015, byla stanovena podmínka č.2), že „bude předložen dílčí plán opravy balkónové konstrukce s návrhem materiálové skladby podesty včetně izolace a oplechování.“. V závazném stanovisku ze dne 23.11.2015, čj. MUCB 31915/2015, jímž byla odsouhlasena projektová dokumentace ing. Alexandra Cedrycha, statická a konstrukční kancelář, Praha 10, 7/2015, byly stanoveny podmínky „č.1) bude provedena kontrola a případná oprava oplechování balkónové konstrukce, č.2) po odkrytí stávající podlahy balkónové konstrukce bude zhodnocen stav balkónu. V případě, že bude nutná celková obnova, bude postupováno dle plánu opravy balkónové konstrukce přiloženého k žádosti, v opačném případě (stav balkónu bude v pořádku) bude balkónová konstrukce zachována.“ Tedy dle podmínky č.2 bude případně postupováno takto : a) odstranění stávajících vrstev podlahy až na nosnou konstrukci, b) kontrola a případná oprava odtoku, c) návrh skladby jednotlivých vrstev /nosná konstrukce, adhezni můstek, vyrovnávací potěr, hydroizolace, mrazuvzdorná keramická dlažba/ a d) kontrola a případná oprava oplechování. Materiály a barevnost bude předložena zástupci památkové péče k odsouhlasení.

Realizaci celkové opravy vnějšího pláště včetně výměny oken budovy čp. 70 v Českém Brodě dle projektové dokumentace, kterou vypracoval VM Projekt, ing. Vojtěch Merenus, ing. Vladimír Merenus, 10/2017, lze hlediska památkové péče akceptovat jen za těchto podmínek :

1.Fasády jižního a západního průčelí a severní strany budovy budou podrobeny restaurátorskému průzkumu, který vypracuje odborný restaurátor s příslušnou licencí MK. Cílem je vyhodnocení současného technického a technologického stavu architektonického členění, vysazených plastických a reliéfních štukových prvků, průzkum se bude týkat též souvrství jejich barevných nátěrů a charakteru jejich povrchů a průzkumu bude podroben též cihlový obklad a pasivní plochy. Podrobné zkoumání se bude týkat též větrných korouhví na vrcholech štítů. Tento vstupní průzkumový materiál bude následně předložen zástupcům památkové péče ke konzultaci a vzejde z něj restaurátorský záměr, který bude posuzován v novém správním řízení a bude na něj vydáno samostatné závazné stanovisko MěÚ Český Brod. Předpokládá se, že některé prvky z jižní a západní fasády budou formulovány jako čistě umělecké nebo hodnotné uměleckořemeslné a jejich záchrana, konzervace, tvarová korekce /doplnění, remodelace/, rekonstrukce zaniklých a výsledný barevný povrch, budou z hlediska památkové péče požadovány v čistě restaurátorském režimu. Kovovým korouhvím na vrcholech štítů bude kromě řádné pasířské opravy prověřena a obnovena jejich předpokládaná původní pohyblivost.

2.Technologie omítkovin a fasádních nátěrů při opravách všech průčelí budovy bude vycházet z restaurátorského průzkumu, předpokládá se však vápenná nastavená /omítkoviny/ a vápenná modifikovaná /barevné povrchy/. Jiné technologie jako například akrylátovou nebo silikonovou nelze akceptovat!

3.Nová okna na jižní a západní straně budovy budou replikami z masivního dřeva na principu jediného dochovaného okna, které se dochovalo v trezorové místnosti. Tedy dovnitř otevíravé kastlové okno zasazené za špaletu, členěné profilovaným poutcem v horní 1/3 celkové výšky, křídla budou zavěšena na zapuštěných závěsech s tvarově vhodnými konci, křídla budou bez funkce vyklápění. Horní ventilační okno bude jednokřídlé, dovnitř otevíravé /ne výklopné ani

sklopné/. Pro nová okna bude zhotovena dílenská dokumentace, která bude odsouhlasena zástupci památkové péče, následně bude odsouhlasen ukázkový vzorek nového okna.

4. Nová okna na severní a východní straně budovy lze krajně akceptovat jednoduchá, nicméně i zde půjde o konstrukci z masivního dřeva, zasazenou za špaletu, členěnou profilovaným poutcem v horní 1/3 celkové výšky. Křídla budou zavěšena na zapuštěných závěsech s tvarově vhodnými konci, křídla budou bez funkce vyklápění. Horní ventilační okno bude jednokřídlé, dovnitř otevíravé /ne výklopné ani sklopné/.

5. Původní okno v trezorové místnosti bude odborně repasováno a to včetně vnitřní rolety.

6. Statické zajištění vstupního portiku do budovy bude realizováno dle projektové dokumentace ing. Alexandra Cedrycha, statická a konstrukční kancelář, Praha 10, 4/2015 a 7/2015 a příslušných podmínek realizace obou závazných stanovisek MěÚ Český Brod /čj. MUCB 21475/2015 a čj. MUCB 31915/2015/.

7. Nově navržené slepé okno ve střední ose severního průčelí bude respektovat jeho původně větší rozměr, daný stávající rovnou nadokenní římsou.

8. Střešní štítové atiky nebudou ploště oplechovány včetně všech zdobných prvků! Konkrétní rozsah bude předem odsouhlasen zástupci památkové péče.

9. Tři výdechy drenážního systému budou překryty kovovou mřížkou.

10. Výše uvedené body 1.-9. budou zpracovány do předložené projektové dokumentace a takto upravená PD bude z hlediska památkové péče znovu písemně odsouhlasena.

Zdůvodnění :

Budova čp. 70 v Českém Brodě leží v centru plošně chráněné Městské památkové zóny, vyhlášené SKNV Praha dne 28.9.1990, v roce 2016 byl na podnět vlastníka budovy zpracován návrh na její jmenovitou památkovou ochranu, přičemž odborná hodnotitelská komise NPÚ ÚOP SČ na základě návrhu budovu následně doporučila Ministerstvu kultury k prohlášení za nemovitou kulturní památku. V této fázi se proto k objektu přistupuje jako by již za KP prohlášen byl. Tato stavba byla postavena v letech 1897-98 jako Občanská záložna a jejím architektem byl Antonín Turek, který ji koncipoval ve stylu české novorenesance a právě tvarové bohatství novorenesančních stylotvorných prvků se všemi svými atributy ji řadí na přední místo hodnotného souboru českobrodských veřejných objektů, vzniklých na konci 19. století a na začátku 20. století. Stavebněhistorická, uměleckořemeslná a umělecká hodnota budovy ji plně legitimizuje, aby byla jmenovitě chráněna jako KP a je tedy nutné k ní přistupovat výrazně jinak, než u objektů, které jsou chráněny jen Městskou památkovou zónou. Při přípravě celkové obnovy KP je třeba řádně zpracovat všechny vstupní údaje za koordinace zástupců památkové péče, kteří sdělí všechna formální, technologická a materiálová specifika - v tomto případě je nezbytné provést odborný restaurátorský průzkum a následný záměr, neboť charakter zejména jižního a západního průčelí ani nedovoluje jinak - pro památkovou hodnotu objektu je klíčový. Bude potřeba zjistit technický stav všech aktivních a pasivních prvků průčelí /budou prověřena všechna průčelí/, vývoj jejich oprav, vývoj povrchových úprav, zjistit původní materiálové řešení /jádro, povrchová úprava/ a finální

rozbarvení, u volných soch bude též zkoumána jejich stabilita uchycení. V případě okenních výplní je nutná jejich tvarová a materiálová rehabilitace se všemi svými specifiky, zvláště, když se jedna původní výplň v trezorové místnosti dochovala a lze ji tudíž použít jako nejvhodnější autentický vzor, což není u všech kulturních památek pravidlem a nová okna se složitě tvarově rekonstruuji třeba jen podle historických fotografií. Protože v tomto případě ve fázi předprojektové přípravy zástupci památkové péče nebyli osloveni, v předložené dokumentaci jde místy o hrubé nepochopení specifik, které budova vyžaduje. Proto ji lze akceptovat jen v případě, že bude přepracována a budou do ní zahrnuty výše uvedené podmínky. Přepracovaná PD bude z hlediska památkové péče opět předložena k písemnému odsouhlasení.

Ing. Jan Žižka
ředitel

Národní památkový ústav
územní odborné pracoviště středních Čech v Praze
Sabinova 373/5
130 11 PRAHA 3 - Žitkov (2)

Příloha : 1xPD